

Bu çözüm kitapçığında 75 sorunun çözümü vardır.

1. teg = gibi anlamında kullanılan benzetme edatıdır.

CEVAP: A

2. ö-gli: Sıfat-fiil eki

öntür-üglü: Sıfat-fiil eki

taluy-ka: Yönelme hâli eki

CEVAP: C

3. Uyg. yawlak = Gök. yablak

Uyg. koy = Gök. Kony

Uyg. çığay = Gök. Çıgany

CEVAP: B

4. biripdürler kelimesindeki-ipdür eki öğrenilen geçmiş zaman görevinde kullanılmıştır.

CEVAP: D

5. Özellikleri sıralanan lehçe, Çuvaşçadır.

CEVAP: C

6. *Harname*, Şeyhi tarafından yazılmış bir hiciv kitabıdır.

CEVAP: D

7. *Kitab Mukaddime-i Ebu'l-Leysi's-Semerkandi*, Kıpçak Türkçesiyle yazılmış dinî kitaplardan biridir.

CEVAP: D

8. A) DLT, Arapça-Türkçe sözlüktür. ME ise, Arapça-Türkçe - Moğolca - Farsça - Harezmece sözlüktür.

C) DLT, çok dilli bir sözlük değildir.

D) DLT'nin tek bir nüshası vardır: Ali Emiri Nüshası.

E) DLT, Kaşgarlı Mahmud tarafından, yani bir Türk tarafından yazılmıştır.

CEVAP: B

9. Ölteçi sen cümlesinin tam karşılığı Uygurcada ölgey sen olmalıdır.

CEVAP: C

10. Altay dilleri bugün Avrupa'da, Asya'da ve Uzak Doğu'da konuşulmaktadır.

CEVAP: D

11. Hakasça, Kuzey-Doğu (Sibirya) grubu Türk lehçelerinden biridir.

CEVAP: D

12. *Hayretü'l-Ebrar*, Ali Şîr Nevaî'nin hamsesinde yer alan mesnevilerinden biridir.

CEVAP: A

13. *Kuduri Tercümesi*, karışık dilli eserlerden biridir.

CEVAP: A

14. Harezmi Türkçesiyle yazılmış eser sayısı, Karahanlı Türkçesiyle yazılmış eser sayısından daha fazladır.

CEVAP: B

15. Edebiyatımızın ilk fal kitabı olan ve içerisinde 65 fal bulunan, Köktürk harfleriyle yazılan ve Mani Uygurlarından kalan en önemli eser *İrk Bitig*'dir.

CEVAP: D

16. *Muhammed*: Özel ad

kamug: Çok heceli kelimelerde -g- sesi korunmuştur.

ol: 3.teklik şahıs zamiri

halayık, kamug: Yabancı kökenli kelime

Yönelme hâli ekinin ünsüzü tonsuzdur.

CEVAP: B

17. Arap alfabesinin yaygınlaşması, KB ve DLT'nin yazılması ve Oğuzca bilgilerin edinilmesi doğrudan Türk dili ile ilgilidir.

CEVAP: D

18. *özüm*: Dönüşlülük zamiri

kazgan-ma- : Olumsuzluk eki

-sar: Şart eki

erteçi erti: Birleşik zaman çekimi

Bu cümlede belirtme hâli eki kullanılmamıştır.

CEVAP: E

19. Kayıkçı Kul Mustafa, Şahinoğlu, Benli Ali ve Kâtibi asker ocaklarında yetişen şair/âşıklardandır. Gevherî, medresede yetişen âşık/şairler kategorisindedir.

CEVAP: B

20. Yayılma Kuramı'nın amacı dünyada ilk kültür merkezi olup olmadığını araştırmaktır. Yayılma Kuramı'nın savunucularına göre başta göç, ticaret ve savaş gibi yollar olmak üzere kültür yayılmıştır.

CEVAP: A

21. Uygur Türklerine ait olan "*Türeyiş Destanı*"nda, kızlarını Tanrı'dan başkasına layık görmeyen Türk hakanının kızlarını bir kuleye hapsedmesi, Tanrı'ya dualar etmesi ve Göktanrı'nın bir bozkurt şeklinde gelip kızlar ile evlenmesi böylelikle de "Dokuz Oğuz ve On Uygur" boylarının meydana gelmesi anlatılır.

CEVAP: D

22. Alkış ve kargışlar, Türk sözlü edebiyatının en yaygın türlerinden biridir. Türün en güzel örneklerine *Dede Korkut Kitabı*'nda rastlanır. Alkış ve kargışlarda toplumun değer yargıları yer alır.

CEVAP: C

23. Dursun Yıldırım'ın yaptığı fıkra tasnifinde şu tipler yer almaktadır:

1. Ortak şahsiyeti temsil yeteneği kazanan ferdi tipler
2. Zümre tipleri
3. Azınlık tipleri
4. Bölge ve yöre tipleri
5. Yabancı fıkra tipleri
6. Gündelik fıkra tipleri
7. Moda tipler

CEVAP: B

24. Thompson tarafından hikâye etmenin en küçük unsuru olarak tanımlanan ve olağanüstülüğün temel özellik olarak verildiği kavram motiftir.

CEVAP: B

25. Kalenderî, aruz vezni(Mefûlü Mefâîlü Mefâîlü Feûlün) ile yazılan halk edebiyatı nazım biçimlerinden biridir.

CEVAP: C

26. Arzbâr orta oyununun bölümlerinden birisidir.

CEVAP: B

27. Bağlamsal Kuram, metin merkezli değil icra(Performans) merkezli kuramdır.

CEVAP: D

28. *Codex Cumanicus*; Kıpçakların dili ile ilgili bir eserdir. Eserde en eski Türk bilmece örnekleri yer alır. Eserde toplam 46 tane bilmece bulunmaktadır.

CEVAP: C

29. Özellikleri verilen destan *Yaratılış Destanı*'dir. Destan-
da Tanrı Ülgen'in Ak Ana'nın yardımı ile dünyayı ve ilk
insanları yaratışı anlatır.

CEVAP: A

30. Kul Şükrü, 18. yüzyılda yaşamış tekke divan edebiyatı
şairlerindedir.

CEVAP: E

31. Derleme yaparken gözlem yöntemini kullanan araştı-
rmacı şu konulara dikkat etmelidir:

Fiziksel durum, sosyal durum, katılanların birbiri ile
ilişkileri, yaratma zamanı ve süresi, ifade olunan
duygulardır.

CEVAP: E

32. Osmanlı nesir edebiyatında süslü nesrin ilk örneği ola-
rak sayılan eser 15. yüzyılda Sinan Paşa'nın kaleme
aldığı *Tazarrunâme*'dir.

CEVAP: D

33. *Dâstân-ı Sultan Mahmut*, Hoca Dehhânî'nin değil
Şeyyad Hamza'nın eseridir.

CEVAP: C

34. *Vâmuk u Azra*, Yunan kökenli bir aşk hikâyesidir. Bu
hikâye önce Fars edebiyatında mesnevi formunda iş-
lenmiş ardından Türk edebiyatında işlenmiştir.

CEVAP: B

35. Şiir (aaxa) nazım örgüsü ile yazılmıştır. Şiirin veznine
bakıldığı zaman 1. ve 4. dizeler "mef û lü me fâ i lün
me fâ î lü fa' ûl" vezni ile; 2. ve 3. dizeler "mef û lü
me fâ î lü me fâ î lü fa' ûl" vezni ile yazılmıştır. Şiir bu
özellikleri dolayısıyla rûbaidir.

CEVAP: C

36. 17. yüzyıl şairlerinden Nedîm-i Kadîm şiirlerini hikemî
üslup ile değil klasik üslup ile yazmıştır.

CEVAP: D

37. A, C, D ve E seçeneklerinde yer alan beyitler aruzun
"Fe i lâ tün Fe i lâ tün Fe i lâ tün Fe i lün" vezni ile yazıl-
mıştır; B seçeneğinde yer alan beyit ise aruzun "Fâ i lâ
tün Fâ i lâ tün Fâ i lâ tün Fâ i lün" vezni ile yazılmıştır.

CEVAP: B

38. Doğu Türkçesiyle yazılan tezkireler şöyledir;

Mecalisü'n Nefais - Nevaî - 15.yy

Mecmau'l Havas - Sadık-ı Kitabdar - 17.yy

CEVAP: C

39. Beyitlerde Ramazan ayının faziletlerinden ve bu ayda
Allah'ın kullarını bağışladığından, minarelerin kandil-
lerle süslenişinden bahsedilmektedir.

CEVAP: C

40. Şiirin ilk mısra "Mefûlü mefâilün mefâilü faûl" vezni ile
diğer mısralar ise "Mefûlü mefâilü mefâilü faûl" vezni
ile yazılmıştır. Yani rûbâi vezinleri ile yazılmıştır. Şiirin
her mısraı birbiri ile kafiyelidir. Şiir bu hali ile rûbâi-
musarradır. Yani zü'l-metâli gazel değildir.

CEVAP: E

41. A, B, C ve E seçeneklerinde yer alan mesneviler
dinî-tasavvufî mesnevilerdir. Ancak Münîrî'nin *Mihr ü
Müsterî* si ise aşk mesnevisidir.

CEVAP: D

42. Şiirde şair sevgiliye "meh" diye hitap ediyor. Sevgilinin
kendisi olmayıp benzediği cisim olduğu için açık isti-
are sanatı bulunmaktadır. Beyitte lakabı "Halilullah"
olan İbrahim Peygamber kıssasına, İbrahim Peygam-
ber'in ateşe atılmasına telmih vardır. "Kızarmış-ter-
leyip; âteş, âb" kelime gruplarında Leff ü neşr sanatı
bulunmaktadır. İlk dizede yer alan âteşin rengi "kızar-
mak" ve terlemek ile âb(su) aynı sıra ile verilmiş birbiri
ile alakalı unsurlardır. Âteş ve âb kelimeleri anlamsal
tezat oluşturmaktadır.

CEVAP: B

43. Her ne kadar soru bizi Nazım Hikmet'e götürse de cevap Atilla İlhan olmalıdır. Atilla İlhan Türk şiirinde toplumcu gerçekçi çizginin Nazım Hikmet'le birlikte en iyi şairi kabul edilir. Ayrıca modern dünyanın karşısında yalnız kalan ve varlığı tehdit altında olan insanın şiirini yazar.

CEVAP: A

44. "Yeşil Gece" Reşat Nuri'nin romanlarından. Bu eserde cehaletin gölgesinde kararmış zihinleri aydın bir öğretmenin gözünden vermeye çalışan R.Nuri Güntekin, Kurtuluş Savaşı'nı cumhuriyetin ilk yıllarını anlatmıştır. Romanın asıl kişilerinden olan Şahin öğretmen okulundan mezun olduktan sonra tayini İstanbul'a çıktığı halde bir taşra kasabasına gitmek ister. Anadolu'ya geldiğinde cahillik ve sefaletin sardığı köylülerle karşılaşır. Her zorluğa göğüs geren Şahin Bey yaşamı, köyünün düşmanlar tarafından işgal edilmesiyle değişir. Düşman kuvvetleri köyde bazı kişilerle iş birliği yapmak istemişlerdir, bu kişiler arasında Şahin Bey de vardır; amacı Türk kuvvetlerine istihbaratta yardım etmektir. Düşman kuvvetleri sonunda Şahin Bey'in bilgi sızdırmak amacıyla içlerine girdiğini anlayarak onu sürgüne gönderirler. Cumhuriyet kurulduktan sonra köyüne döndüğünde herkes onun asıl niyetinin atanı için uğraş verdiğini anlamaz. Reşat Nuri Güntekin diğer romanlarında olduğu gibi Anadolu'daki yaşamı ve toplumsal sorunları ele almıştır. Müfettişlik görevi ile Anadolu'da gezdiği için Anadolu insanını yakından tanımıştır. Bu da romanlarına yansımıştır.

CEVAP: C

45. Bu dizeler Ali Canip Yöntem 'in *Yaprak* şiirinden alınmıştır. Terzarıma nazım şekli aba, bcb, cdc, ded şeklinde kafiyeleşir. Her üçlüğün ayrı anlamda olmasına dikkat edilir. Örüşük kafiye ile yazılır. 3 mısralı bendlerden ve bağımsız bir mısradan oluşur. Bend sayısı sınırlı değildir. Her üçlüğün orta mısrası alta gelen üçlüğün 1.ve 3. mısrasıyla kafiyeleşir.

CEVAP: C

46. *Korkuyu Beklerken* hikâye türünde yazılmıştır. Diğerleri roman türünde yazılmıştır.

CEVAP: A

47. Ebuzziya Tevfik'in ilk eseri olan, aynı zamanda Türk halkının karşısında oynanan ilk Türkçe telif oyun olma özelliğini gösteren eser *Ecel-i Kaza* adlı oyun Direktör Ali Bey'in değil Ebuzziya Tevfik' in tiyatrosudur.

CEVAP: B

48. 19. yüzyılın sonlarında Fransa'da ortaya çıkmış bir sanat akımıdır. Natüralizmin kurucusu olarak Emile Zola kabul edilir. Natüralizm, hayatı bilimsel bir nesnellikle ele alan, gerçeği anlatmayı aşırıılığa vurduran bir sanat akımıdır. Natüralizme, realizmin daha ileri düzeye ulaşmış biçimi de denebilir. Natüralizm, doğayı anlatırken deney yöntemine başvurması nedeniyle realizmden ayrılır. Natüralistler kişi ve olaylara, bir bilim adamı gözüyle yaklaşır. Natüralist akım, özellikle Dara/inci doğa anlayışının ilke ve yöntemlerinin sanata uyarlanmasıyla gelişmiştir.

CEVAP: A

49. Mansur karakteri "*Turfanda mı Yoksa Turfa mı?*" adlı romanda geçer.

CEVAP: A

50. I. Çağımızın Dede Korkut'u – Mustafa Necati Sepetçioğlu
II. Yaşayan en iyi Türk şairi – Fazıl Hüsnü Dağlarca
III. Cumhuriyet Dönemi'nin Evliya Çelebi'si – Falih Rıfkı Atay
IV. Sokağı şiire getiren şair – Orhan Veli Kanık
V. Tezatlar şairi – Ahmet Hamdi Tanpınar

CEVAP: E

51. Ahmet Haşim Cumhuriyet Dönemi'nden önce saf şiirin ilk denemelerini yapmıştır. Diğer şairler Ahmet Haşim'in izinden gitmiştir. 'Şiir Hakkında Bazı Mülâhazalar saf şiiri anlatan ilk yazıdır.'

CEVAP: A

52. Tanzimat sanatçıları roman türünü, özellikle romantik edebiyat anlayışından yapılan çevirilerden öğrenmiştir. Çünkü bu eserler konuları gereği bir aşka ve maceraya dayanması açısından geleneksel Türk hikâyesine en yakın eserlerdir. A, B, D, E seçeneklerindeki eserler bu doğrultudadır. Dolayısıyla *Zoraki Tabib*, klasisizm özelliği gösteren bir tiyatro eseridir.

CEVAP: C

53. Sorunun kökünde verilen parçaya dikkat edildiğinde söz konusu olan sanatçının özellikle kuramcı yönüne vurgu yapılır. “Güzellik”, “Estetik”, “Konu”, “Üslup” gibi edebî meseleleri teorik açıdan ele alan ve bunun kuramını ortaya koymaya çalışan ilk isim Recaizade Mahmut Ekrem’dir. Bu yönde *Talim-i Edebiyat* eseri, bu çalışmaların yapıldığı ilk eser sayılır.

CEVAP: D

54. I. Olayın tamamı üzerinde değil, daha çok roman kişileri üzerinde durulur. (Bihter, Behlül, Ahmet Cemil, Suat, Süreyya)

II. Özellikle Halit Ziya ve Hüseyin Cahit Yalçın bu isimleri takip eder.

III. Bütün romanlar aile ortamında geçer. (*Mai ve Siyah*, *Aşk-ı Memnu*, *Kırık Hayatlar*, *Eylül*)

IV. Servetifünun, bütün edebiyat anlayışı gereği ağır bir dil kullanmıştır.

V. Yukarıda örnek gösterilen bütün romanlarda aşk, kötümserlik ve ölüm bir arada işlenmiştir. Romanların çoğu ölümle biter.

Delaysıyla bütün hususlar Servetifünun roman anlayışı için söylenebilir.

CEVAP: E

55. A, C, D, E seçeneklerinde verilen bilgiler doğrudur. Ancak *Lane-i Melal* Hüseyin Suad Yalçın’ın bir şiir kitabıdır.

CEVAP: B

56. Parçada verilen bilgiler, Fecr-i Âti topluluğunun mizah yazarı Fazıl Ahmet Aykaç’a işaret eder. Bu hususta özellikle *Divançe-i Fazıl*, *Harman Sonu*, *Kırpıntı* gibi eserleri önem arz eder.

CEVAP: C

57. Soruda verilen bilgiler doğrultusunda B, C, D, E seçenekleri doğrudur. A seçeneğinde verilen eserler Attilâ İlhan’a değil, Cumhuriyet Dönemi’nin toplumcu gerçekçi eleştirisinin önemli bir ismi olan Fethi Naci’ye aittir. Bu doğrultuda Attilâ İlhan’ın *Hangi Batı*, *Hangi Edebiyat*, *Gerçeklik Savaşı*, *İkinci Yeni Savaşı* gibi denemeleri vardır.

CEVAP: A

58. Sorunun kökünde verilen şiir, özellikle İkinci Yeni şairlerinin Türk edebiyatına kazandırdıkları düzyazısal şiirdir. Bu türde en başarılı örnekler Ece Ayhan’a aittir. Aynı şekilde Cemal Süreya’nın oldukça başarılı düzyazı-şiiri mevcuttur. Zaten şiire dikkat edildiğinde barındırdığı imge yükü dolayısıyla bir İkinci Yeni şiiri olduğu anlaşılabilir. Seçeneklerde İkinci Yeni şairlerinden sadece Ece Ayhan vardır. Şiir Ece Ayhan’a aittir.

CEVAP: C

59. Türk edebiyatına varoluşçuluk, özellikle öykü türüyle girmiş ve yaygınlık kazanmıştır. Bu yönelimi başlatan sanatçılar 1950 Kuşağı olarak anılan Ferit Edgü, Demir Özlü, Orhan Duru, Adnan Özyalçın, Onat Kutlar gibi isimlerdir. Bu sanatçılar ilk eserlerini bu felsefi düşünce etrafında vermişlerdir. Ferit Edgü’nün *Kaçkınlar*, *Bozgun*, *Çılgılık* eserleri, bu etkinin önemli göstergelerindedir.

CEVAP: B

60. Parçada verilen bilgilere dikkat edildiğinde kesin çizgilerle iyi-kötü ayrımı yapıldığı görülür. Ayrıca klasisizme tepki olarak seçkin edebiyat anlayışından vazgeçilerek “her şey”in konu olması fikri vardır. Aynı şekilde şairi belirli kurallardan kurtararak onun özgürleşmesi gereğine vurgu yapılmış ve “hoşa gidenin” yazılması da dile getirilmiştir. Bütün bu özellikler romantizmi işaret eder. Bu metin Victor Hugo’ya aittir.

CEVAP: E

61. Üç beş kişilik grubun belirli konularda ilgili fikirlerini, görüşlerini sırayla dinleyicilere aktardığı teknik “Açık Oturma” tekniğidir. Sonuca varma amacı yoktur. On birinci sınıflarda uygulanan yöntem de bu tekniktir.

CEVAP: A

62. I. Kavrama: Metnin temasını söylemesi II. Bilme: Şiir ezberlemesi (ezber öğrenme) III. Değerlendirme: Yargıda bulunma söz konusudur.

CEVAP: E

63. Duyuşsal özellikler doğrudan gözlemlenemediği için bireyin kendinden var ya da olduğunu ifade ettiği tutum ölçekleri ile ölçülebilir. Öğretmen şiir olduğu için bu ölçüğü kullanmıştır.

CEVAP: B

64. Sorudaki metinde olayı yaşayan birinci tekil şahıs ağzıyla anlatım söz konusudur. “Yani kahraman bakış açısı ile yazılmıştır.”

CEVAP: B

65. Nermin Öğretmen konu ile ilgili öğrencilere soru sorarak önceki bilgilerle yeni bilgiler arasında bağlantı kurmuştur.

CEVAP: D

66. Dörtlüklerin hepsinde hece ölçüsü kullanılmıştır.

CEVAP: B

67. Eleştirel okuma, yalnızca eleştirmek, kabul edilen yaygın anlamıyla övmek ya da yermek amacıyla yapılan okuma değildir. Okuyucu bunda kendi doğrularını bulur. Hem kitabı hem diziyi karşılaştırıp yorumda bulunması değerlendirmesi eleştirel olur.

CEVAP: D

68. Nuran Öğretmen’in öğrencinin ilgisi yönünde onu yönlendirmesi ve ona kılavuzluk etmesi ve desteğini de giderek azaltması “Bilişsel Çıkrıklık” tekniğine girmektedir.

CEVAP: E

69. Ahmet Öğretmen önce bilgi vererek hedeften haberdar etmiştir. Sonra ise konuyla ilgili kavram haritası yaparak konuyu gözden geçirmiştir.

CEVAP: E

70. Görsel okuma, öğrencilere gösterilen bir resim, fotoğraf, film, slayt gibi görsel materyallerde vurgulanan noktaların belirlenmesini sağlayan bir tekniktir. Soruda öğretmenin kullandığı teknik de görsel okumadır.

CEVAP: D

71. Soruda verilen öğretim sürecinde kollegyum tekniği kullanılmıştır. Bu teknik iki gruptan meydana gelir. İlk grup kaynak kişilerden, ikinci grup ise öğrencilerden oluşur. Her iki grupta üç ile dört kişi vardır. Kaynak kişiler konu uzmanlarından meydana gelmektedir. Dinleyicileri temsil eden kişilerin mutlaka tartışılan konuya ilgi duymaları ve hazırlıklı olmaları gerekmektedir. Kaynak kişilere uygun sorular sorulmalıdır.

CEVAP: C

72. Soruda verilen metinde kullanılan anlatım türü öyküleyici anlatımdır. Bu anlatım tarzının amacı olayları anlatmak, okuyucuyu belli bir olayın ya da olaylar dizisinin içinde yaşatmaktır. Sanat metinleri öyküleyici anlatımla yazılır. (Hikâye, roman, anı, söyleşi, tiyatro, mülakat, ...) Öyküleyici anlatımda bir olayın olması şarttır. Olay, kişi, mekân ve zaman ortak öğelerdir ve olay örgüsünü oluşturmak için kullanılır. Olay kişiler arasında gelişir, bir zamanda oluşur, bir mekân içerisinde gerçekleşir ve bir anlatıcı tarafından anlatılır.

CEVAP: A

73. Divan edebiyatında nazım türlerinde nazım birimi olarak çoğunlukla beyit kullanılmış olmasının yanı sıra dörtlükler de görülmektedir. Bu açıdan seçeneklerde verilen nazım türleri incelendiğinde gazel, kaside, mesnevi ve münacat türlerinin beyitlerden oluştuğunu fakat rûbai türünün dörtlüklerle yazıldığını görmekteyiz.

CEVAP: C

74. Süreçte kullanılan iş birlikli öğrenme tekniği ayrılıp birleşmedir. Çünkü ayrılıp birleşme tekniğinde, belli sayıda öğrenciden oluşan ekipler, bölümlere ayrılan materyal üzerinde çalışmalar yaparlar. Her ekip üyesi kendi bölümünü okur. Ardından aynı bölümleri çalışan farklı gruplardaki üyeler, okudukları bölümü tartışmak üzere toplanırlar. Tartışma bitiminde öğrenciler kendi ekiplerine dönerler ve herkes kendi bölümünü grup arkadaşlarına sırasıyla öğretir. Öğrenciler konuyu öğrenmek için ekip arkadaşlarını dikkatli biçimde izlemek durumundadırlar. Bu öğretim uygulamasının temel amacı ise; öğrencilerin birbirlerinin öğrenmelerinden sorumlu tutularak öğrenmeler gerçekleştirmelerini sağlamaktır.

CEVAP: D

75. Sorunun doğru cevabı realizmdir. Realizmde, duygu ve hayaller yerini, toplum ve insan gerçeklerine bırakır. Konular gerçekten alınır. Yaşanan ve gözlenen gerçek bütün çıplaklığıyla anlatılır. 1857’de Gustave Flaubert’in kaleme aldığı “Madame Bovary” adlı romanla, realizmin, romantizm karşısında üstünlük sağladığı kabul edilmektedir. Bu roman ilk büyük realist roman sayılır. Bu doğrultuda doğru cevap A seçeneğinde verilmiştir.

CEVAP: A